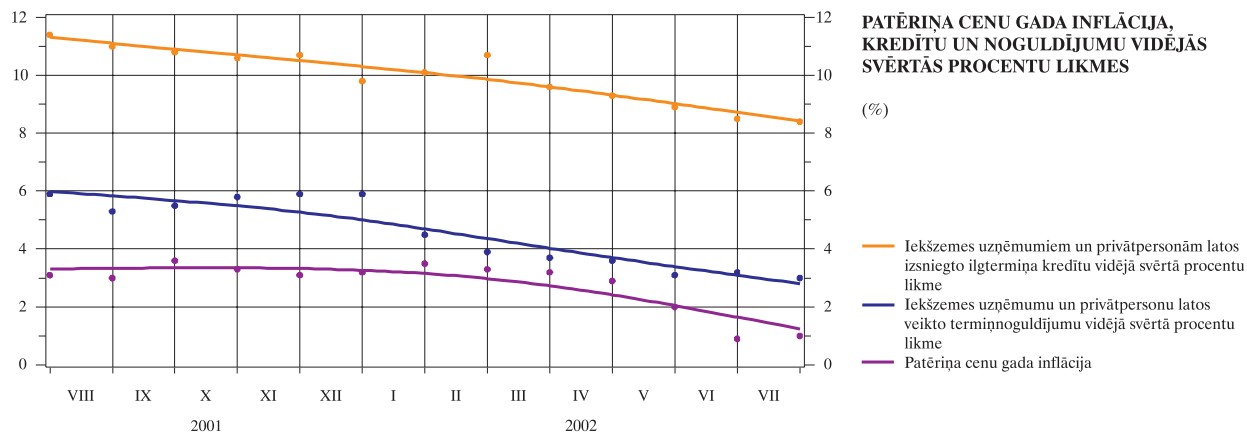

MONETĀRAIS BILETENS

7•2002

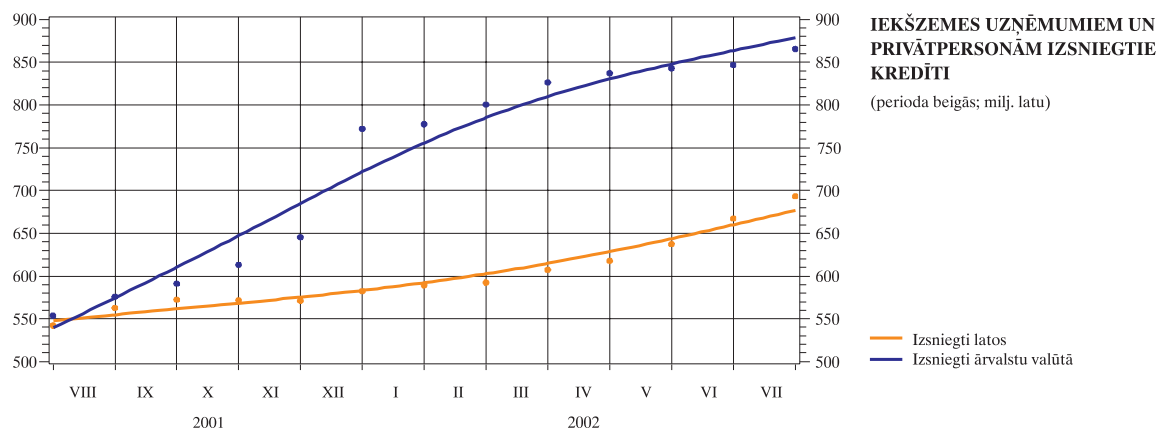
Jūlijā palielinājās skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs) un nedaudz samazinājās iekšzemes uzņēmumu ārvalstu valūtā veikto noguldījumu atlikums, tāpēc plašā nauda salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi gandrīz nemainījās. Iekšzemes naudas piedāvājums M2D, kredītiestāžu aktīvi un banku kapitāls un rezerves pieauga (attiecīgi par 5.9 milj. latu, 31.9 milj. latu un 4.4 milj. latu). Palielinājās arī banku sektora peļņa (2002. gada pirmajos septiņos mēnešos – 28.7 milj. latu jeb par 27.0% vairāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā). Nerezidentu līdzekļu ielplūde Latvijas banku sektorā veicināja banku kredītu izsniegšanu gan iekšzemes uzņēmumiem, gan privātpersonām. Publiskotie dati par rūpniecības un mazumtirdzniecības attīstību jūnijā liecināja par šo nozaru izaugsmi. Jūlijā nedaudz (līdz 8.0%) palielinājās bezdarba līmenis. Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālais deficīts 2002. gada pirmajos septiņos mēnešos bija 2.3 reizes mazāks nekā 2001. gada atbilstošajā periodā.

Patēriņa cenu indekss jūlijā saruka par 0.4%, bet gada patēriņa cenu inflācija un pamatinflācija bija attiecīgi 1.0% un 0.8%. Patēriņa cenu indeksa samazinājumu noteica pārtikas produktu cenu kritums par 1.6% (galvenokārt dārzeņu un kartupeļu cenu pazemināšanās sezonālu faktoru ietekmē par 13.2%) un apģērba un apavu cenu sarukums par 0.5%. Paaugstinoša ietekme uz patēriņa cenu indeksu bija alkoholisko dzērienu un tabakas cenu kāpumam (par 1.0%).

Ražotāju cenu indekss rūpniecībā jūlijā gan salīdzinājumā ar jūniju, gan arī ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 0.2%.

Plašā nauda jūlijā beigās bija 1 709.0 milj. latu, un tās gada pieauguma temps samazinājās līdz 19.2%. M2X dinamiku noteica iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikuma kritums par 9.3 milj. latu, samazinoties ārvalstu valūtā veikto noguldījumu atlikumam un noguldījumu atlikuma gada kāpuma tempam sarūkot līdz 22.9%. Savukārt skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs) sezonālu faktoru ietekmē turpināja palielināties (pieaugums – 6.7 milj. latu).

Banku sistēmas neto kredīts valdībai samazinājās, auga no ārvalstīm piesaistīto resursu apjoms un turpināja palielināties iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums (pieaugums – 44.7 milj. latu; straujākais mēneša kāpums 2002. gadā). To nodrošināja nacionālajā valūtā izsniegto kredītu atlikuma pieaugums (par 25.9 milj. latu), ārvalstu valūtā izsniegto kredītu atlikumam palielinoties par 18.8 milj. latu. Jau ceturto mēnesi pēc kārtas no jauna latos izsniegto kredītu apjoms bija lielāks nekā ārvalstu valūtā izsniegto kredītu apjoms. Pirmo reizi pēdējo septiņu mēnešu laikā kredītu atlikuma gada kāpuma temps atkal palielinājās (līdz 42.2%). Kredītu atlikuma pieaugumu noteica ilgtermiņa kredītu atlikuma kāpums. Visvairāk palielinājās hipotēku kredīta (par 16.8 milj. latu jeb 5.6%) un industriālā kredīta (par 11.8 milj. latu jeb 3.2%) atlikums.

Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālais deficīts jūlijā pieauga par 12.6 milj. latu un 2002. gada pirmajos septiņos mēnešos sasniedza 16.5 milj. latu. Fiskālo deficītu noteica deficīta kāpums visos budžeta līmeņos. Pašvaldību (galvenokārt Rīgas) budžeta deficīts 2002. gada pirmajos septiņos mēnešos bija 13.6 milj. latu. Valsts konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi un izdevumi (ieskaitot tīros aizdevumus) 2002. gada pirmajos septiņos mēnešos salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās attiecīgi par 10.4% un 7.9%, turklāt pieauga visu nodokļu ieņēmumi. Jūlijā iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 15.1%.

Jūlijā notika valsts iekšējā aizņēmuma 5 gadu obligāciju izsole, kurā tika piedāvātas obligācijas 12.0 milj. latu apjomā. Lai gan vērtspapīru pieprasījums 2.5 reizes pārsniedza piedāvājumu, samērā zemā ienesīguma dēļ obligācijas tika pārdotas tikai 2.2 milj. latu apjomā ar vidējo peļņas likmi 5.54%. Toties Valsts kases ar Latvijas Centrālā depozitārija starpniecību rīkotajā fiksētas likmes apjoma (nekonkurējošā) izsolē tika pārdotas visas piedāvātās 5 gadu obligācijas 3.0 milj. latu apjomā. Turpinoties agrāk emitēto valsts vērtspapīru dzēšanai, to apjoms apgrozībā jūlijā saruka par 7.5 milj. latu (līdz 266.8 milj. latu). Valdības kopējais parāds jūlijā samazinājās par 9.0 milj. latu un mēneša beigās bija 726.1 milj. latu.

Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām latos izsniegto īstermiņa un ilgtermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme samazinājās par 0.1 procentu punktu (attiecīgi līdz 7.7% un 8.4%). Savukārt OECD valstu valūtās izsniegto kredītu vidējās svērtās procentu likmes nedaudz pieauga (attiecīgi līdz 9.0% un 6.8%). Turpināja kristies arī latos veikto noguldījumu vidējās svērtās procentu likmes (īstermiņa noguldījumiem – līdz 2.9% un ilgtermiņa noguldījumiem – līdz 5.4%), bet pieauga OECD valstu valūtās veikto ilgtermiņa noguldījumu vidējā svērtā procentu likme.

Turpinājās ASV dolāra kursa kritums attiecībā pret pārējām nozīmīgākajām pasaules valūtām (mēneša vidū tika sasniegts paritātes līmenis attiecībā pret eiro), tomēr jūlija pēdējā dekādē ASV dolāra kurss stabilizējās, atgriežoties mēneša sākuma līmenī. To nodrošināja augošā uzticība ASV dolāram pēc kāpuma ASV akciju tirgos un Japānas jenas kursa kritums sakarā ar Japānas rūpniecības sektora zemajiem darbības rādītājiem jūnijā. Latvijas Bankas noteiktais ASV dolāra, eiro un Japānas jenas kurss attiecībā pret latu jūlijā samazinājās (attiecīgi par 0.2%, 0.5% un 0.2%), bet Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss pieauga par 2.3%.

Skaidrā nauda apgrozībā jūlijā palielinājās par 5.5 milj. latu. Tomēr, sarūkot banku noguldījumu atlikumam Latvijas Bankā, naudas bāze gandrīz nemainījās (samazinājums salīdzinājumā ar jūniju – tikai 1.8 milj. latu). Bankām izsniegto Latvijas Bankas kredītu atlikums palielinājās par 6.7 milj. latu, savukārt neto kredīts valdībai gandrīz nemainījās, nedaudz samazinoties gan valdības noguldījuma atlikumam Latvijas Bankā, gan centrālās bankas īpašumā esošo valdības vērtspapīru portfelim. Latvijas Bankas izsniegto *repo* kredītu apjoms (32.5 milj. latu) gandrīz nemainījās arī salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi, un izsniegto automātisko lombarda kredītu apjoms bija neliels (1.1 milj. latu). Latvijas Bankas piesaistīto banku termiņnoguldījumu apjoms saruka 1.8 reizes (līdz 13.1 milj. latu). Turpinoties ilgtermiņa valūtas mijmaiņas darījumos aizņemto līdzekļu atmaksai, centrālās bankas tirie ārējie aktīvi samazinājās par 6.4 milj. latu, un emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem jūlija beigās bija 108.1%.

	2002	
	VI	VII
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	6.2	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	-0.6	-0.4
Gada (%)	0.9	1.0
Patēriņa cenu gada pamatinflācija (%)	0.7	0.8
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	93 478	94 485
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	7.9	8.0
Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālā bilance (milj. latu)	-3.8	-16.5
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	115.6	*
Imports	207.4	*
Balnce	-91.8	*

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

(perioda beigās; milj. latu)

(perioda beigās; milj. ASV dolāru)*

	2002	
	VI	VII
Banku sistēma		
M2X	1 711.6	1 709.0
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	482.8	489.5
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	1 228.8	1 219.5
Pieprasījuma noguldījumi	731.3	714.5
Termiņnoguldījumi	497.4	505.1
M2D	1 157.6	1 163.5
Tirie ārējie aktīvi	514.1	466.7
Tirie iekšējie aktīvi	1 197.5	1 242.4
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām	1 514.4	1 559.1
Īstermiņa kredīti	272.5	263.7
Ilgtermiņa kredīti	1 241.9	1 295.4
Kredīts valdībai (neto)	93.6	87.4
Latvijas Banka		
M0	666.4	664.6
Skaidrā nauda apgrozībā	546.1	551.6
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	120.2	113.0
Tirie ārējie aktīvi	725.1	718.7
Tirie iekšējie aktīvi	-58.8	-54.2
Kredīti	-3.8	3.9
Bankām	22.7	29.3
Valdībai (neto)	-26.4	-25.4
Pārējie aktīvi (neto)	-55.0	-58.1
Ārējās rezerves*	1 224.76	1 205.01
Zelts	79.62	75.57
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.05	0.30
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	0.07	0.07
Ārvalstu konvertējamās valūtas	1 145.02	1 129.07

**PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS
BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU
KURSI**

	2002	
	VI	VII
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	2.8	2.9
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu procentu likmes		
Īstermiņa kredīti (izsniegti latos)	7.8	7.7
Īstermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	8.2	9.0
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti latos)	8.5	8.4
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	6.3	6.8
No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	1.0	1.0
Pieprasījuma noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	0.8	0.9
Īstermiņa noguldījumi (veikti latos)	3.1	2.9
Īstermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	1.9	1.9
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti latos)	5.9	5.4
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	3.5	4.7
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	3.5	3.5
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.6050	0.6040
Ls pret GBP	0.9240	0.9450
Ls pret 100 JPY	0.5040	0.5030
Ls pret EUR	0.5960	0.5930

Naudas tirgus procentu likmes bija stabilas. Starpbanku tirgū latos izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme bija 2.9%. Naudas tirgus procentu likmju indekss RIGIBOR uz nakti izsniegtajiem kredītiem svārstījās 3.0–3.4% robežās.

Jūlijā turpināja samazināties naftas un naftas produktu tranzītpārvadājumu apjoms. Dzelzceļa tranzītpārvadājumu (galvenokārt naftas produkti) apjoms kritās par 25.1%. Tādējādi kravu apgrozība Ventspils ostā saruka par 38.7%, un kopējais Latvijas ostās saņemto un no tām nosūtīto kravu apjoms samazinājās par 21.9%.

Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes apkopotie dati par rūpniecības attīstību jūnijā liecināja par stabilu ražošanas kāpumu šajā nozarē. Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 6.2%, t.sk. apstrādes rūpniecībā – par 3.6%, elektroenerģijā, gāzes un ūdens apgādē – par 18.1% un ieguves rūpniecībā un karjeru izstrādē – par 7.5%. Mazumtirdzniecības apgrozījums jūnijā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 12.6%.

	2002	
	VI	VII
Banku rezerves	184.4	176.2
Nacionālā valūta banku kasēs	63.3	62.1
Noguldījumi Latvijas Bankā	121.1	114.1
Ārzemju aktīvi	1 598.9	1 605.6
Ārvalstu valūta banku kasēs	41.3	49.6
Prasības pret ārvalstu bankām	954.7	966.1
Prasības pret ārvalstu nebankām	584.3	571.7
Pārējie aktīvi	18.6	18.1
Prasības pret centrālo valdību (neto)	99.8	93.1
Prasības pret pašvaldībām (neto)	20.2	19.7
Prasības pret valsts uzņēmumiem	73.0	79.4
Prasības pret privātuzņēmumiem	1 162.0	1 182.4
Prasības pret privātpersonām	301.2	319.8
Neklasificētie aktīvi	286.3	281.5
Pamatlīdzekļi	107.3	107.6
Nauda ceļā	4.8	4.9
Pārējie aktīvi	51.4	51.2
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi)	122.7	117.8
AKTĪVI PAVISAM	3 725.8	3 757.7
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>412.9</i>	<i>392.8</i>
Pieprasījuma noguldījumi	413.7	408.2
Valsts uzņēmumu	62.8	43.2
Privātuzņēmumu	173.6	181.9
Privātpersonu	177.2	183.2
Terminnoguldījumi	261.1	265.8
Valsts uzņēmumu	38.6	35.2
Privātuzņēmumu	64.4	69.3
Privātpersonu	158.2	161.3
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	554.0	545.5
Valsts uzņēmumu	22.4	22.4
Privātuzņēmumu	212.5	203.0
Privātpersonu	319.1	320.1
Tranzītfondi	10.6	10.5
Ārzemju pasīvi	1 809.9	1 857.7
Saistības pret ārvalstu bankām	414.7	431.0
Saistības pret ārvalstu nebankām	1 325.3	1 354.9
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	69.9	71.8
Saistības pret Latvijas Banku	22.7	29.3
Parāda vērtspasīri	19.1	19.9
Kapitāls un rezerves	345.3	349.7
Rezidentu	151.6	151.5
Nerezidentu	193.6	198.2
Uzkrājumi parādiem un saistībām	55.7	56.4
Neklasificētie pasīvi	233.8	214.6
Nauda ceļā	78.1	69.7
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	41.2	38.3
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm	114.5	106.6
PASĪVI PAVISAM	3 725.8	3 757.7
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>412.9</i>	<i>392.8</i>

KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BILANCE

(perioda beigās; milj. latu)

© Latvijas Banka, 2002

Pārpublicējot obligāta avota norāde.
Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas moneitāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturojumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (http://www.bank.lv/FinancialData/Latvian/index_LB.html).